

СВЕТИ ГРИГОРИЈЕ ИЗ НИСЕ

О БЛАЖЕНСТВИМА

Пето слово

Блажени милостиви, јер ће бити помиловани (Мт. 5; 7)

Јаков је у неком виђењу видео лествицу која се од земље распостирала ка небеској висини. Можда је тада био научен нечему сличном, чему нас сада поучавају блаженства.

Патријарху је тамо у виду лествице изобразен врлински живот, да би и он сам, а и они којима то буде предао, разумео да се никако другачије не може узвисити ка Богу осим гледајући у горње и непрестано жудећи за небеским. Због тога није ни желео да се заустави на ономе што је већ постигао, него је сматрао да ће за њега бити губитак, уколико се не дотакне онога, што је узвишеније. Тако нас и овде висина блаженстава, једног испред другог, припрема да се приближимо самом Богу, уистину блаженом и утврђеном у сваком блаженству.

Блажени милостиви, јер ће бити помиловани. Из многих места божанственог Писма познато је да свети људи милостивим називају Бога. Тако Га Давид назива у псалмопојањима, Јона у свом пророштву, а велики Мојсеј на многим местима свог Закона. Ако се, дакле, Бог назива милостивим, зар онда Логос не позива и тебе да постанеш бог, јер ћеш се украсити својством Божанства? Зар човек неће бити блажен већ само и због тога, што ће постати и назвати се онако, како се за Своја дела именује Бог?

Шта је, дакле, милост, и у чему се састоји њено делање? Зашто ће блажени заузврат примити оно што дају, јер је речено да ће бити помиловани? Непосредни смисао ове изреке призива човека на узајамну љубав и састрадање (самилост, саосећајност), јер услед неједнакости и несличности житејских дела не живе сви у

подједнаким околностима, нити по достојанству, нити по телесној грађи, нити по свему осталом. Као што суровост и зверство за свој извор, на неки начин, имају мржњу, тако и милост проиходи из љубави. Милост је мајка благонаклоности, залог љубави, савез сваког пријатељског расположења. Поред ове сигурне подршке, може ли се измислити нешто поузданије у овом животу?

Покушајмо, међутим, да умом проникнемо и иза застора. Блажени милосрдни, јер ће бити помиловани. Из тих речи може се дознати и неко узвишеније учење, односно, да је Онај, Који је човека створио по Свом образу, у њега положио зачетке сваког добра: добро не улази у нас споља, него потиче од наше воље и ми, као из неке ризнице, из своје природе узимамо благо (добро). Услед тога долазимо и до супротне мисли, односно, да склоност ка рђавом такође не потиче споља, услед неке присилне нужности, него да се заједно са пристанком на зло појављује и само зло. Зло своје биће добија онда, кад га ми изаберемо. Само по себи, у својој сопственој самосталности, изван слободне воље, зло нигде не може да опстане. Отуда се јасно открива самовласна и слободна сила, коју је Господ у човечијој природи устројио ради тога да би од наше слободне воље зависило све, и добро и зло. Божанствени суд, који ће следити праведну и непоткупљиву пресуду, саобразно са нашом слободном вољом свакоме човеку даје оно, што је сам за себе стекао. Као што чиста огледала показују лица онаквима, каква су, тако ће се и праведни Божији суд уподобити нашим склоностима. И какво је оно, што је у нашој вољи, таква ће нам бити и награда. Приђите, благословени (Мт. 25; 31) и Идите од мене, проклети (Мт. 25; 41). Зар нека спољашња нужност одређује да они што стоје с десне стране, у удео добију сладост, а они са леве – неумољив глас? Зар они први нису добили милост за оно, што су чинили? А зар они други нису тиме, што су били немилостиви према ближњем, учинили да Божанство према њима буде сурово? Тиме, што нису

помиловали сиромаша испред својих врата саме себе су лишили милости и, кад им је требало помиловање, нису били помиловани. То се није догодило зато, што је једна кап нанела штету великом извору, него зато што са суровошћу није сједињена ниједна кап милосрђа.

Разумимо, браћо, слово Господње, које нам у тако мало речи даје тако велику поуку о будућности. Постанимо милостиви, да бисмо тиме постали блажени у Христу Исусу, Господу нашем. Њему нека је слава у векове векова! Амин.